

Veilig werken met de computer

Bescherm je computer
en je gegevens

Leven met of zonder computer

- Revolutionaire ontwikkeling
 - Thuis en in bedrijfsleven
- Computers zijn overal!
- Computers worden overal voor gebruikt!
- Computers kunnen niet alles!

Leven met of zonder computer

- Computers helpen ons
- Gebruik van computers en internet bieden ongekekende mogelijkheden
- Computers leveren ons ook uitdagingen op! Veel mensen bang voor automatisering!

MANIEREN WAAROP WORDT INGEBROKEN

INBRAKEN IN NEDERLAND

90.000 per jaar

7500 per maand

250 per dag

WAT WORDT ER GESTOLEN?

INBRAAKVEILIG

Negen van de tien huizen
zijn niet inbraakveilig.

"BESMETTINGSGEVAAR"

Na een inbraak is er kans
op "besmettingsgevaar".

1 Insluipen

Inbrekers maken gebruik van een openstaande deur of openstaand raam.

1

Een inbreker is vaak
in 30 seconden binnen.

2 Ruit ingooien

Inbrekers gooien met een steen (of
ander zwaar voorwerp) een ruit in.

2

70%
van de Nederlanders denkt
ten onrechte dat hun woning
voldoende beveiligd is.

80%
van de inbraken
wordt gepleegd door
gelegenheidsinbrekers.

VOORZIJD:
34% van
de inbraken

ZIJKANT:
6% van
de inbraken

ACHTERZIJD:
60% van
de inbraken

3

Kerntrekken
cilinder

4

Bulgaarse
methode

5

Hengelen via
brievbus

6

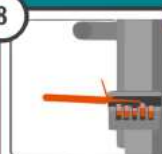
Openbreken
deur

7

De klopsleutel-
methode

8

Lockpicken

Opbouw presentatie

- Malware
- Phishing en Whaling
- Spoofing
- Beschermen van accounts
 - Veilige wachtwoorden
 - Tweestapsverificatie
 - Wachtwoorden managen
- Quiz

Leerdoelen

- Weten wat de belangrijkste bedreigingen zijn
- Weten hoe je bedreigingen kunt herkennen
- Weten hoe je een account goed kunt beveiligen

Malware

- Malware omvat alle ongewenste programma's op je computer
 - Computervirussen
 - Computerwormen
 - Trojaans paard
 - Adware
 - Spyware
 - Scareware
 - Ransomware
 - Backdoors

Bescherming tegen malware

- Haal programma's alleen van officiële websites
- Let bij installeren van programma's op dat je niets extra's installeert
- Open geen bijlagen van e-mails van onbekende afzenders
- Maak back-ups van bestanden op externe gegevensdragers
- Maak gebruik van goede antivirus software en firewall
- Update tijdig belangrijke software

Phishing

- Doel: verkrijgen van toegang tot accounts
- Via e-mail, WhatsApp, SMS
- (Meestal) urgent karakter, wijzend op ernstige bedreiging
- Je wordt omgeleid naar een nepsite
- Dader krijgt daarmee gebruikersnaam en wachtwoord in handen

Herkennen van phishing

- Tekst bevat vaak spelfouten en grammaticale fouten
- Onpersoonlijke aanhef (geen naam)
- Vaak haast geboden
 - Dringende betaling nodig
 - Blokkade toegang van accounts
 - Werking software wordt beëindigd
 - Dreigen met deurwaarder/boete
- E-mail afkomst van vreemd uitzierend adres
- Links naar vreemde webadressen

Gaat het echt om phishing?

- Kijk op website afzender
- Kijk op website SeniorWeb
 - <https://www.seniorweb.nl/onderwerp/spam-en-phishing#/meldingen>
- Google de titel van de e-mail
- Stuur de mail door naar een kennis die er verstand van heeft
- Leden SeniorWeb kunnen mail doorsturen voor controle (Phishingchecker)
 - <https://www.seniorweb.nl/phishing>

T-Mobile

Geachte klant,

U ontvangt deze e-mail, omdat uit onze administratie is gebleken dat het door u te betalen bedrag.

Voor de geleverde T-Mobile-internetdiensten van de maand **september** niet van uw rekening kon worden afgeschreven.

Bedrag en specificaties

Wij bieden u nog een laatste mogelijkheid aan om het openstaande factuur van **€ 103,50** alsnog binnen 2 tot 3 werkdagen te voldoen.

Door onderstaande stappen te volgen kunt u dit bedrag eenvoudig via onze nieuwe bitcoin (gekoppeld aan iDeal) betalingsmiddel te voldoen.

Zodra u het openstaande achterstand heeft betaald, zult u worden doorgeleid naar onze homepage.

- [klik hier](#) om de betaling te voldoen
- oewenste aantal bitcoins: 0.15421
- bitcoinadres: 1NVhDeinNe6n75qd5Yppx1kZe1LhYpazLd
- Kies uw bank

Er een storing is in jouw postcodegebied

Beste relatie,

We zien dat er een storing is in jouw postcodegebied. Hierdoor ervaar je mogelijk problemen met internetten, bellen en/of TV kijken. Er wordt hard gewerkt om dit zo snel mogelijk op te lossen.

Mijn account direct bijwerken

Om weer optimaal gebruik te kunnen maken van je T-Mobile account dien je je account gebruik opnieuw te verifiëren via [T-Mobile Beheer](#).

Voor meer informatie over onze veiligheid, ga naar t-mobile.nl/veiligheid-en-privacy

Met vriendelijke groeten,

T-Mobile

We houden je graag op de hoogte van belangrijke informatie over ons netwerk. Afmelden voor dit soort servicemails is daarom helaas niet mogelijk.

←

Uw betalingstermijn is verstreken

Wij stellen u thans nog eenmaal in de gelegenheid het verschuldigde bedrag van € 50,00 uiterlijk binnen een termijn van drie werkdagen te voldoen. Doordat het automatische incasso het bedrag niet van uw rekening kon afschrijven, verzoeken wij u te betalen met de zogeheten **CRYPTOBV**.

Het openstaande bedrag is momenteel € 53,32 (inclusief kosten).

Het bedrag zal worden verhoogd met buitengerechtelijke incassokosten ter hoogte van €113,95 indien het niet binnen de door ons gestelde termijn is voldaan.

Klik hier op: [online betalen](#) om de factuur te voldoen, let op dat u de waarde van €50,00 selecteert.

- Gebruik voor de betaling dit **E-mail adres**: tmprov0cryptopay@outlook.com zorg dat u het zoravuldia overneemt

📶 T-Mobile 📶 1:58 PM 95% 🔋

◀ 95 +49 152 06897358 ▶

SMS-Nachricht
Gestern, 8:40 AM

Beste klant, we konden de betaling van je laatste factuur helaas niet automatisch afschrijven. Hierover hebben we je ook een e-mail gestuurd. Voorkom blokkade en extra kosten; betaal direct via: <https://ideaalonline.digital/T-mobile.html?trxid=5f16eb645a0fb> .
Groeten, T-Mobile

  SMS-Nachricht

BESTE KLANT,

Uw zending Nr. [NL2022C49527] wacht nog op uw instructies. Bevestig de betaling van de verzendkosten.

Verzendkosten: 0,99 EURO

Hoe haal ik mijn pakket op?

We raden u echter aan het verlengingsformulier voor uw services handmatig in te vullen door de instructies in de onderstaande link te volgen.

[Betaal verzendkosten door hier te klikken](#)

Eerlijk,

PostNL

POSTNL.NL | Neem contact op met POSTNL
POST NL 2022. Alle rechten voorbehouden.

Whaling

- Bericht van bekende
- Zit in nood en/of heeft dringend geld nodig
- Vaak via WhatsApp

Spoofing

- Vervalsen e-mailadres of telefoonnummer
- Weergave bekend e-mailadres of telefoonnummer geeft vertrouwen
- Kan voorkomen bij verschillende vormen van fishing en whaling
- Weergegeven telefoonnr. of e-mailadres hoeft niet juist te zijn! Wees alert!

Accounts

- Toegang tot een persoonlijke dienst of afgeschermdde informatie.
 - Bank, online winkels, verzekeraars, e-mail, toegang tot eigen computer / tablet / smartphone
 - Wordt beveiligd met een gebruikersnaam en wachtwoord

Gebruikersnaam en wachtwoorden

- Gebruikersnaam is uniek
 - Zelf bedachte gebruikersnaam
 - E-mailadres
- Wachtwoord is een persoonlijke code
 - Om zelf toegang te krijgen tot je account
 - Om je account te beschermen tegen toegang door onbevoegden

Veilig wachtwoord

- Lang
- Geen bekende woorden / namen / datums
- Gebruik kleine letters, hoofdletters, cijfers EN leestekens
- Moeilijk te onthouden
 - Gwd@5sd34\$9Hbg
- Wachtzin
 - IkGaPerenPlukkenOp25Nov!

TIME IT TAKES A HACKER TO BRUTE FORCE YOUR PASSWORD

Number of Characters	Numbers Only	Lowercase Letters	Upper and Lowercase Letters	Numbers, Upper and Lowercase Letters	Numbers, Upper and Lowercase Letters, Symbols
4	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly
5	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly
6	Instantly	Instantly	Instantly	1 sec	5 secs
7	Instantly	Instantly	25 secs	1 min	6 mins
8	Instantly	5 secs	22 mins	1 hour	8 hours
9	Instantly	2 mins	19 hours	3 days	3 weeks
10	Instantly	58 mins	1 month	7 months	5 years
11	2 secs	1 day	5 years	41 years	400 years
12	25 secs	3 weeks	300 years	2k years	34k years
13	4 mins	1 year	16k years	100k years	2m years
14	41 mins	51 years	800k years	9m years	200m years
15	6 hours	1k years	43m years	600m years	15 bn years
16	2 days	34k years	2bn years	37bn years	1tn years
17	4 weeks	800k years	100bn years	2tn years	93tn years
18	9 months	23m years	6tn years	100 tn years	7qd years

Top 10 gebruikte wachtwoorden

1. 123456	6. wachtwoord
2. qwerty	7. welkom01
3. 123456789	8. password
4. Welkom	9. 12345678
5. 12345	10. 1234

- Namen van familie, huisdieren, e.d.
- (geboorte)datums
- Namen van bekenden, favoriete pop-artiest/sporter/sportclub

Alternatieven voor wachtwoorden

(Onveilige) wachtwoorden zijn het grootste veiligheidsrisico!

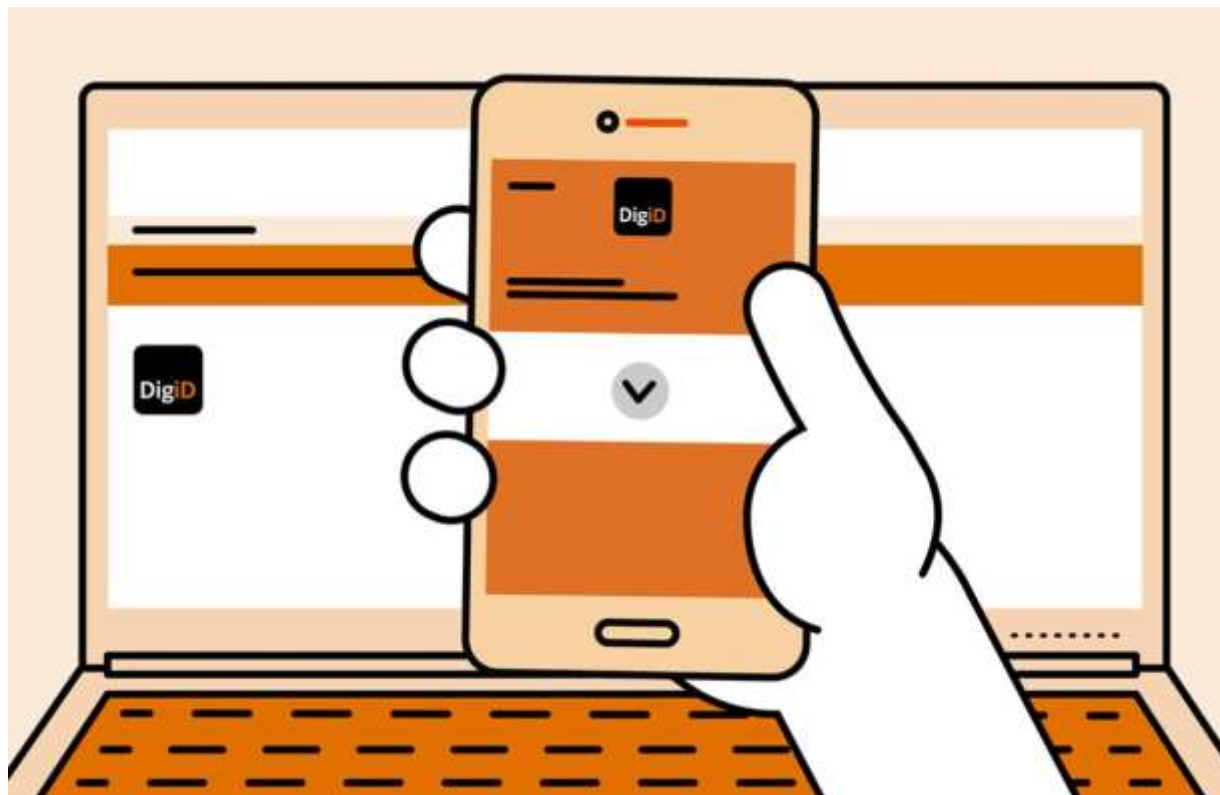
- Pincode
- Patroon tekenen
- Gezichtsherkenning
- Vingerafdruk

Tweestapsverificatie

- Op meerdere manieren identiteit bewijzen
 - Wat iemand weet
 - Naam en wachtwoord
 - Wat iemand heeft
 - Telefoon (sms, verificatie-app)
 - Wat iemand is
 - Vingerafdruk, gezichtsscan

Google authenticator

- Eenmalig aanvragen (www.digid.nl) en activeren
- Gebruik voor toegang tot overheidsgerelateerde en financiële diensten, gezondheidszorg, enz.
- Kan lastig zijn!
 - Informatie op internet (<https://digid.uabc.nl/nl>)
 - Hulp via bibliotheken (of digicafé!)

Wachtwoorden onthouden

- Gemiddeld persoon heeft 50-100 accounts = 50-100 wachtwoorden
- Ik heb zelf 244 accounts = 244 wachtwoorden!
- Zoveel (veilige) wachtwoorden zijn niet te onthouden!

Wachtwoorden opschrijven

- Wachtwoordenboekje niet meenemen
- Niet herkenbaar als wachtwoordenboekje
- Boekje niet in het zicht bewaren
- Wachtwoorden versleuteld opschrijven

- Voordelen
 - Compleet en overzichtelijk
 - Niet digitaal te hacken
- Nadelen
 - Handmatig zoeken/invoeren
 - Bij verlies alle wachtwoorden weg
 - Voor iedereen in te zien

Opslaan in browser

- Alleen als je de enige bent die de computer gebruikt!
- Voordelen
 - Opslaan en gebruik vrijwel automatisch
- Nadelen
 - Iemand die toegang heeft tot computer en browser heeft toegang tot de wachtwoorden

Opslaan in beveiligd Word-doc

- Altijd achter (veilig!) wachtwoord
- Nooit in onbeschermd tekst-document

- Voordelen
 - Alleen op eigen computer aanwezig
 - Zeer veilig bij veilig wachtwoord
- Nadelen
 - Omslachtig (alles handmatig)
 - Bij crash computer alles kwijt → back-up!

Wachtwoordmanager

- Apart programmaatje voor wachtwoorden
- Makkelijk tot moeilijk in gebruik
- Meer of minder uitgebreide mogelijkheden

- Voordelen
 - Opslaan en gebruik vrijwel automatisch
 - Zeer veilig bij veilig wachtwoord
- Nadelen
 - Betrokkenheid derde partij
 - Kosten

Wachtwoordmanagers

- LastPass (<https://www.lastpass.com/nl>)
 - <https://www.seniorweb.nl/software/lastpass>
 - <https://www.seniorweb.nl/artikel/lastpass-gebruiken>
- Dashlane (<https://www.dashlane.com/nl/>)
- Bitwarden (<https://bitwarden.com/>)
 - Meest uitgebreide gratis mogelijkheden
 - Open source
 - Website in het Engels
 - Voor meer ervaren mensen

Vergelijking wachtwoordmanagers

	LastPass	Dashlane	Bitwarden
Aantal wachtwoorden gratis versie	Onbeperkt	Onbeperkt	Onbeperkt
Aantal apparaten gratis versie	1 type apparaat*	1 apparaat	Onbeperkt
Goedkoopste abonnement	±€35/jaar	±€33/jaar	±€10/jaar

*) PC/Laptop, OF tablet/smartphone, maar niet beide

Veiligheid afhankelijk van **STERK hoofdwachtwoord**

LastPass

The screenshot displays the LastPass web interface. At the top, there is a red navigation bar with the LastPass logo on the left, a search bar labeled "Search my vault" in the center, and a user profile on the right for "jane.miller@goto.com Premium User".

A dark grey sidebar on the left contains a list of navigation options: "All items", "Passwords", "Notes", "Addresses", "Payment Cards", "Bank Accounts", "Security Dashboard", "Sharing Center", "Link Account", "Account Settings", "Advanced Options", and "Help".

The main content area, titled "All items", shows a grid of saved items. Each item is represented by a white card with a logo, the name of the item, and the associated email address:

- Google**: jane.miller@gmail.com
- Home Wi-Fi**: jane.miller@goto.com
- salesforce**: jane.miller@goto.com
- Microsoft**: j.miller@lastpass.com
- NETFLIX**: jane.miller@goto.com
- Twitter**: jane.miller@gmail.com
- amazon**: jane.miller@gmail.com
- Spotify**: jane.miller@gmail.com
- PayPal**: jane.miller@gmail.com
- Instagram**: jane.miller@gmail.com
- slack**: jane.miller@goto.com

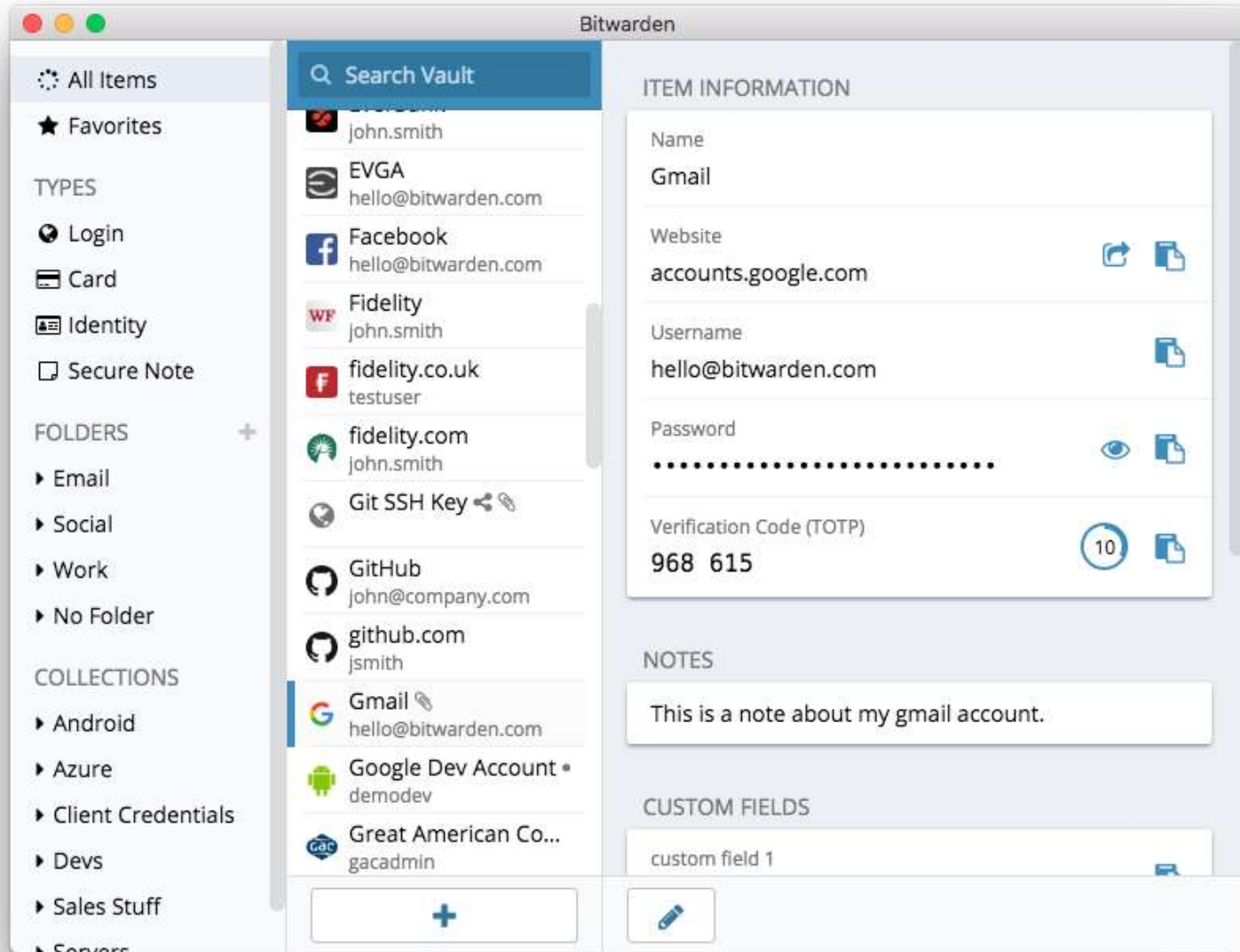
At the bottom right of the grid, there are two buttons: "Add New Folder" and "Add Item", along with a red circular button containing a white plus sign.

Dashlane

The screenshot displays the Dashlane web interface. On the left is a sidebar with navigation options: Search Dashlane, All spaces, Passwords, Secure Notes, Personal info, Payments, SECURITY TOOLS, Password Health, and Dark Web Monitoring. The main area features a '+ Add new' button and a 'Share' button. Below these is a table of saved logins with columns for NAME and CATEGORY.

NAME	CATEGORY
 acer.com otto.loggins@gmail.com	Tech
 adobe.com otto.loggins@gmail.com	No categ
 airbnb.com otto.loggins@gmail.com	Travel
 amazon.com otto.loggins@gmail.com	Shopping
 aa.com otto.loggins@gmail.com	Travel
 apple.com otto.loggins@gmail.com	Utilities
 asos.com otto.loggins@gmail.com	Shopping
 avira.com	

Bitwarden

Quiz!

1) Waarbij is geen sprake van tweestaps-verificatie?

- A. Je logt in met een wachtwoord en vervolgens ontvang je via sms een code die je moet invullen.
- B. Je logt in met je gebruikersnaam en een sterk, zelfgekozen wachtwoord.
- C. Je vult een pincode in en vervolgens moet je in de authenticator-app met je vingerafdruk een bevestiging geven.

Quiz!

2) Hieronder staan vier voorbeelden van wachtwoorden voor de website van SeniorWeb. Welk wachtwoord is het sterkste?

- A. Aardappelpuree8seniorweb3500AE!
- B. Welkom123
- C. s3niorw3b
- D. IkbenlidvanSeniorWeb

Quiz!

3) Wat zijn goede adviezen voor het omgaan met wachtwoorden? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- A. Wijzig wachtwoorden eens in de zoveel tijd.
- B. Maak een sterk wachtwoord, waarin kleine letters, hoofdletters, leestekens en cijfers gebruikt worden.
- C. Sla wachtwoorden, waar mogelijk, op in de internetbrowser.
- D. Gebruik voor elke online dienst hetzelfde wachtwoord.

Quiz!

4) U wordt door uw bank gebeld, de automatische nummerherkenning bevestigt dit. De medewerkster zegt dat er geprobeerd wordt uw spaarrekening te hacken. Ze wil u helpen het geld snel weg te sluisen naar een tijdelijke veilige rekening van de bank zelf. Wat doet u?

- A. U volgt de instructies van de medewerkster en bent opgelucht als uw geld veilig is.
- B. U vraagt de medewerkster om u een e-mail te sturen met een link naar de site waarop u zelf uw geld veilig kunt wegsluisen.
- C. U vraagt naar het telefoonnummer waarop ze bereikbaar is, zodat u haar eerst zelf kunt bellen.
- D. U geeft aan dat u haar zult terugbellen via het nummer van de bank dat u op internet (website bank) kunt vinden.
- E. U zegt dat u daar dus niet intrapt, hangt op en besteedt er verder geen aandacht aan.